

OPPVELVOLLISUUDEN LAAJENEMINEN

Oppilaanohjauksen lisätyöt ja asuinkunnan valvonta- ja ohjausvastuu

Perusopetuksen oppilaanohjauksen lisätyöt

Tehostettu henkilökohtainen ohjaus

- tiedon kerääminen ja analysointi ohjaustarpeen kartoitusta varten
- henkilökohtaisen opinto-ohjaussuunnitelman laatiminen oppilaalle
- tehostetut opinto-ohjauskeskustelut
- jatko-opintosuunnitelman laatiminen yhteistyössä huoltajan sekä oppilaan tuessa mukana olevien koulun sisäisten ja ulkopuolisten tahojen (esim. lastensuojelu, nuorisopsykiatria) kanssa
- tehostettua henkilökohtaista ohjausta tarvitsevien määrä oph:n arvion mukaan n. 12 % ikäluokasta, meillä jopa suurempi (erityisen tuen oppilaiden määrä, sijoitettujen määrä kunnassa)
- koulun mallin ja tehostetun ohjauksen työtapojen suunnittelemisen, opetussuunnitelman ja ohjaussuunnitelman päivitys sekä mallin ja työtapojen kehittäminen jatkossa

Hakuvelvoite

- sitovien hakusuunnitelman tekeminen oppilaiden kanssa ennen yhteishakua yhteistyössä huoltajien kanssa
- sähköisten hakujen muokkausten tarkkaileminen hakuajan päättymiseen asti
- paikkojen vastaanottamisen valvominen ja ohjaus kesällä (kesäloman / kesäkeskeytyksen aikana?)
- Valpas-järjestelmä: opintonsa aloittavien tarkistaminen vastaanotetussa opiskelupaikassa (elokuu)

Ilman paikkaa jäävien ohjaus:

- henkilökohtainen opinto-ohjaus ilman koulutuspaikkaa jääneille elokuun loppuun asti (koulun opinto-ohjaaja), syyskuun alusta siirtyy asuinkunnan vastuulle
- ohjaus jatkuvaan hakuun ja lisähakuihin
- yhteistyö huoltajien ja muiden nuorta tukevien tahojen kanssa
- yhteistyö toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksen järjestäjien kanssa nuorelle mielekkään paikan löytämiseksi

Asuinkunnan valvonta- ja ohjausvastuu ja siitä seuraavat lisätyöt

Asuinkunnan vastuu ilman koulutuspaikkaa olevista ja opintonsa keskeyttävistä

- Valpas-järjestelmän seuraaminen: opintonsa keskeyttäneet
- opinto-ohjaus ilman paikkaa oleville (vastuu keväällä päättötodistuksen saaneista siirtyy 1.9. perusopetuksesta asuinkunnalle)
- opinto-ohjaus keskeyttäneille (kaikki opintonsa keskeyttäneet ovat asuinkunnan valvonta ja ohjausvastuulla 18 ikävuoteen asti)
- yhteistyö huoltajien, lastensuojelun, mielenterveyspalvelujen jne. kanssa
- viime kädessä kunta osoittaa opiskelupaikan ilman koulutuspaikkaa oleville → Miten tämä toteutetaan? Vaatii yhteistyötä nivelvaiheen tai toisen asteen koulutusten järjestäjien kanssa.

- Asuinkunnan valvonta- ja ohjausvastuun toteuttamiseen vaadittavaa resurssia on vaikea arvioida. Tarve kasvaa täyteen mittaansa vasta kolmen ensimmäisen vuoden aikana, kun ikäluokka kerrallaan siirtyy kunnan vastuulle. Toistaiseksi tilastollisesti 15 % nuorista keskeyttää toisen asteen opinnot. (Uuden lain myötä oppivelvollinen katsotaan eronneeksi, kun hän on ollut toisen asteen oppilaitoksen tavoittamattomissa 1 kuukauden ajan.)
- Asuinkunnan tehtävänä on selvittää nuoren kokonaistilanne ja mahdollisen tuen tarve yhteistyössä huoltajan kanssa. Opintonsa keskeyttäneillä nuorilla on usein haasteita ja ongelmia sekä oppimisessa että useilla muilla elämäalueilla eli kyse on vaativasta ohjaustyöstä.
 - o Koulutusala vaihtavien opinto-ohjauksesta vastaavat toisen asteen opinto-ohjaajat. Kunnan vastuulle päätyvät syrjäytymiskiarteessa olevat nuoret.
- Oppivelvollinen voi anoa kunnalta oppivelvollisuuden määräaikaista tai pysyvää keskeyttämistä esimerkiksi sairauden tai pysyvän vamman perusteella. Kuka vastaa tästä?

Muita huomioita

- Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyviin uudistuksiin on myönnetty kunnilla pysyvää lisämäärärahaa. Rahoitus tulee täyteen mittaansa vuonna 2024. Olisiko Ruskolla syytä kohdentaa lisämääräraha täysimääräisenä opinto-ohjauksen resursointiin?
- Opinto-ohjaus on jo nyt suosituksiin nähden aliresursoitua (Laadukkaan ohjauksen takaamiseksi suoritus on 200 ohjattavaa / opinto-ohjaaja, Suomen opinto-ohjaajat ry ja OAJ).
- Ratkaisuna kouluun pyritään palkkaamaan toinen henkilö, jolla on opinto-ohjauksen pätevyys. Käytännössä kuitenkin nykyisen opinto-ohjaajan työnkuva muuttuu ja vaatimustaso kasvaa. → Tavoitteena tuottaa koko perusopetuksen ajalle laadukasta opinto-ohjausta siten, että mahdollisimman moni nuori jatkaisi mielekkäässä koulutuspaikassa.
- Harkinnan arvoinen vaihtoehto on sopia opintonsa keskeyttäneiden ohjauksesta ja valvonnasta esimerkiksi Raision kanssa, mikä mahdollistaisi tiiviin yhteistyön toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksen järjestäjien kanssa. Ruskon kunnalla ei tällä hetkellä ole perusopetuksen opinto-ohjaajan lisäksi muita laillisesti kunnan ohjaus- ja valvontavastuuseen päteviä henkilöitä.